

Имомлари иттифок қилган ҳадислар / Олти саҳиҳ имомлари иттифок қилган ҳадислар / 398-ҳадис

398 - عَنْ سَعْدٍ: أَنَّهُ تَرَكَتْ فِيهِ آيَاتٌ مِنَ الْقُرْآنِ قَالَ: حَلَفْتُ أُمُّ سَعْدٍ أَنْ لَا تُكَلِّمَهُ أَبَدًا حَتَّى يَكُفَّرَ بِدِينِهِ، وَلَا تَأْكُلَ وَلَا تَشْرَبَ، قَالَتْ: رَعَمْتَ أَنَّ اللَّهَ وَصَاحِبَ بِوَالِدِيهِ، وَأَنَا أُمُّكَ، وَأَنَا آمُرُوكَ إِكْدَا. قَالَ: مَكَثْتُ ثَلَاثًا حَتَّى عُشِّيَ عَلَيْهَا مِنَ الْجُهْدِ، فَقَامَ ابْنُهَا يُقَالُ لَهُ: عُمَارَةُ، فَسَقَاهَا فَجَعَلَتْ تَدْعُ عَلَى سَعْدٍ، فَأَتَزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي الْقُرْآنِ هَذِهِ الْآيَةُ: {وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدِيهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَكَ لِتُشْرِكَ بِي}، وَفِيهَا: {وَصَاحِبْهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا}.

قَالَ: وَأَصَابَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِيمَةً عَظِيمَةً، فَإِذَا فِيهَا سَيْفٌ فَأَخْدُتُهُ، فَأَتَيْتُ بِهِ الرَّسُولَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقُلْتُ: تَقْلِيَنِي هَذَا السَّيْفُ، فَأَنَا مَنْ قَدْ عَلِمْتَ حَالَهُ، فَقَالَ: «رُدُّهُ مِنْ حَيْثُ أَخْدُتَهُ» فَانطَّلَقْتُ، حَتَّى إِذَا أَرَدْتُ أَنْ أُلْقِيَ فِي الْقَبْضِ لَامْتَنِي نَفْسِي، فَرَجَعْتُ إِلَيْهِ، فَقُلْتُ: أَعْطِنِيهِ، قَالَ: فَشَدَّ لِي صَوْتَهُ «رُدُّهُ مِنْ حَيْثُ أَخْدُتَهُ» قَالَ: فَأَتَزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: {يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْقَالِ}.

قَالَ: وَمَرِضْتُ فَأَرْسَلْتُ إِلَيَّ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَتَانِي، فَقُلْتُ: دَعْنِي أَقْسِمُ مَا لِي حَيْثُ شِئْتُ، قَالَ: فَأَبَيْ، قُلْتُ: فَالنِّصْفَ، قَالَ: فَأَبَيْ، قُلْتُ: فَالثُّلُثَ، قَالَ فَسَكَتَ، فَكَانَ، بَعْدَ الثُّلُثِ جَائِزًا. قَالَ: وَأَتَيْتُ عَلَى نَفْرٍ مِنَ الْأَنْصَارِ وَالْمُهَاجِرِينَ، فَقَالُوا: تَعَالَ نُطْعِمُكَ وَنُسْقِيكَ حَمْرًا، وَذَلِكَ قَبْلَ أَنْ تُحَرَّمَ الْحَمْرُ، قَالَ: فَأَتَيْتُهُمْ فِي حَشِّ - وَالْحَشُّ الْبُسْتَانُ - فَإِذَا رَأَسُ جَزُورٍ مَشْوِيًّا عِنْدَهُمْ، وَزِقٌ مِنْ حَمْرٍ، قَالَ: فَأَكَلْتُ وَشَرِبْتُ مَعَهُمْ، قَالَ: فَلَكَرْتُ الْأَنْصَارَ وَالْمُهَاجِرِينَ عِنْدَهُمْ، فَقُلْتُ: الْمُهَاجِرُونَ حَيْرٌ مِنَ الْأَنْصَارِ، قَالَ: فَأَخَذَ رَجُلٌ أَحَدَ لَحْيِ الرَّأْسِ فَضَرَبَنِي بِهِ، فَجَرَحَ بِأَنْفِي فَأَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ

صلى الله عليه وسلم، فَأَخْبَرْتُهُ فَأَتَرَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي - يَعْنِي تَفْسِيْهُ - شَأْنَ الْحَمْرِ: {إِنَّمَا الْحَمْرُ وَالْكَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَرَلَامُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ} .

[خ 56، م 1748، ت 975، س 3626، د 2740، جه .]

Саъдан ривоят қилинади:

«Қуръонда у киши (отам Саъд) ҳақида бир неча оятлар нозил бўлган. Саъднинг онаси у динидан қайтмагунича унга гапирмасликка ва еб-ичмасликка қасам ичган экан. У: «Аллоҳ сенга ота-онангга итоат қилишни буюрганини иддао қиласан, мен онангман, мен сенга шуни буюряпман», деган экан ва уч кун шу аҳволда туриб, сўнг қийналганидан хушидан кетиб йиқилган экан. Умора деган ўғли бориб, унга сув берибди. У эса Саъдни дуоибад қила бошлабди. Шунда Аллоҳ азза ва жалла Куръондаги «...инсонга ота-онасига яхшилик қилишни амр қилдик. Агар улар сени ўзинг билмаган нарсани Менга ширк келтиришга мажбуrlашса...»[1] деган оятни ва «...дунёда эса улар билан маъруф-ла яшагин»[2] оятини нозил қилган экан.

(Бир жангда) Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам кўп ўлжа қўлга киритдилар. (Қарасам) уларнинг орасида қилич ҳам бор экан. Уни олдим-да, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига олиб бориб, «Мана бу қилични менга ўлжа қилиб беринг. Аҳволимни яхши биласиз-ку», дедим. У зот: «**Уни олган жойингга қайтариб қўй**», дедилар. Мен бориб, уни ўлжалар тўпланадиган ерга ташламоқчи эдим, кўнглим бўлмади. Қайтиб бориб, у зотга «Уни менга беринг», дедим. У зот менга овозларини сал кўтариб, «**Уни олган жойингга қайтариб қўй!**» дедилар. Шунда Аллоҳ азза ва жалла «**Сендан ўлжалар ҳақида сўрайдилар**»[3] оятини нозил қилди.

(Бир сафар) касал бўлиб қолиб, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга одам юбордим. У зот мени кўргани келдилар. У зотга: «Менга изн беринг, бор мол-мулкимни хоҳлаганимча тақсимлаб юборай», дедим. У зот буни рад қилдилар. «Ярмини-чи?» дедим. У зот яна рад қилдилар. Мен: «Учдан бирини-чи?» деган эдим, сукут қилдилар. Шундан сўнг учдан бири(ни васият қилиш) жоиз бўлди».

(Бир куни) бир гуруҳ ансор ва муҳожирларнинг олдига келсам, «Кел, сенга таом берамиз, хамр қуиб берамиз», дейишди. Бу хамр ҳаром қилинишидан олдин бўлган эди. Уларнинг олдилариiga бордим. Борсам, улар боғда экан. Олдиларида пиширилган туже калласи ва бир меш хамр бор экан. Улар билан

бирга еб-ичдим. Ансор ва муҳожирлар ҳақида гапириб, «Муҳожирлар анзорлардан яхши», дедим. Шу пайт бир киши (туяниңг) калласидаги жағ сұяғидан бирини олиб, у билан уриб, бурнимни яралади. Келиб, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга бу ҳақда айтдим. Ўшанды Аллоҳ азза ва жалла мен туфайли хамр түғрисида «**Хамр, қимор, бутлар ва** (фол очар) **чўплар ифлосдир, шайтоннинг ишидир**»^[4] оятини нозил қилди».

Имом Бухорий, Муслим, Термизий, Насаий, Абу Довуд ва Ибн Можса ривоят қилишган.

[1] Анкабут сураси, 8-оят

[2] Луқмон сураси, 15-оят

[3] Анфол сураси, 1-оят

[4] Моида сураси, 90-оят

Манба: hadis.islom.uz

